

פרשת פקודי

בס"ד.

פרשת שקלים מחצית השקל

"בְּקֶעֱלֶגֶל לְתַתּוֹ מִחֲצִית הַשֶּׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ לְכֹל הָעֹבֵר עַל
הַפְּקֻדִים מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וְיָמָעֵלָה" (שמות ל"ה, כ"ו)

**בשנה מעוברת קוראים את פרשת שקלים
בשבת הסמוכה לראש חדש אדר ב'.**

מחצית השקל

**ה' צווה למנות את עם ישראל
באופן הבא:**

**כל אדם ייתן מטבע אחד, ואחר כך יספרו
את המטבעות וידעו כמה מונה העם.
המטבע שהוטל עליהם לתתו, היה מטבע של מחצית
השקל.**

הקדוש ברוך הוא הראה למשה כמין מטבע של אש
בצורת מחצית השקל, ואמר לו: "זה יתנו". כל אדם מגיל עשרים, בין עני ובין
עשיר, יביא מטבע של מחצית השקל- לא פחות ולא יותר.

זכר למחצית השקל

כיום, לצערנו, חרב בית המקדש ובטלו
הקרבנות, וכשבת הסמוכה לראש חדש
אדר קוראים פרשת שקלים
כ'זכר למקדש',

ויש אומרים, כי קריאת פרשת שקלים
בימינו, היא בבחינת "ונשלמה פרים
שפתינו"(התפלות היוצאות מפינו הן

במקום הקרבנות שהקרבו בזמן המקדש, ועל דרך זה, קריאת פרשת שקלים היא במקום נתינת מחצית השקל).
כמו כן, לזכר מצות מחצית השקל נוהגים לתרום מטבעות לצדקה בתענית אסתר.

במשכן- כולם תרמו סכום שווה

הסיבה שעל כולם להביא בשווה היא להראות שכולם שווים לפני הקדוש ברוך הוא, ואין מי שחשוב לפניו יותר.

טעם נוסף הוא, שכסף זה כפר לבני ישראל על חטאיהם, וכולם צריכים כפרה שווה.

השקל היה שמו של המטבע שבו השתמשו בני ישראל, והיו בו עשרים גרה (כמו שבזמננו מכיל 'שקל חדש' מאה אגורות, כך בזמננו הכיל 'שקל' עשרים 'גרה').
אם כן, מחצית השקל היא עשר גרה.

חז"ל והמפרשים מביאים טעמים רבים מדוע צווה הקדוש ברוך הוא לתת דווקא חצי שקל ולא שקל שלם. והרי חלק מהם:

א. מפני שחטאו בחטא העגל ועברו על עשרת הדברות, לכן, הביאו כנגד זה עשרה גרה

ב. לרמז שהאדם אינו שלם, אלא רק כשהוא מתחבר עם יהודי אחר.

וכששני יהודים מביאים כל אחד חצי שקל, מתחבר הסכום לשקל שלם!
ג. בחטא העגל נשברו הלוחות לשנים, וכדי לזכר זאת, יביאו מטבע השווה חצי שקל.

אדנים למשכן

מה עשו עם הכסף?

הקדוש ברוך הוא צווה, שיעשו ממנו את האדנים למשכן, האדנים היו הבסיס לקרשים של קירות המשכן, לכל קרש היו שני אדנים .

כסף זה שמש, אפוא, כיסוד למשכן, ועל ידי כך היו בני ישראל לזכרון לפני ה' תמיד.

קניית קרבנות צבור

בנוסף, צווה הקדוש ברוך הוא, שמדי שנה כל אדם מישראל ייתן מחצית השקל, עבור קניית קרבנות הצבור לבית המקדש.
כיון שקרבנות אלו הם של כל עם ישראל.
הם צריכים לבוא מכספו של עם ישראל כולו.
לכן בכל שנה בתקופת חודש אדר, היה כל אחד נותן מחצית השקל לגזברי בית המקדש.

את חצאי השקלים הניחו הגזברים בבית המקדש, בקופות שכנו "תקלין חדתין" - שקלים חדשים.
לאחר שהצטבר בקופות כסף, העבירו אותו ללשכה שהייתה בעזרה, וממנה נטלו מדי פעם כמות מסוימת של מטבעות, ויחדום לרכישת קרבנות צבור.

נטילה זו נקראת: "תרומת הלשכה".

למה קוראים פרשת שקלים?

כדי לזרז כל אדם מישראל לתת מחצית השקל, תקנו חז"ל, שבראש חודש אדר יכריזו שלוחי בית דין, שיש להתכונן להביא את מחצית השקל השנתית לגזברי בית המקדש.

בנוסף לכך תקנו חז"ל לקרא בתורה בשבת הסמוכה לראש חודש אדר את פרשת שקלים שבתורה, כדי שהקריאה תשמש כהודעה על הבאת השקלים. תקנת קריאה זו היא קדומה ביותר, עוד לפני שתקנו לקרא מדי שבת את סדר פרשיות התורה!

הרמב"ן מספר, שכאשר הוא הגיע לעכו (לפני כשמונה מאות שנה). הוא ראה אצל זקנים מטבע כסף, שעל צדו האחד כתוב "שקל השקלים" ובצד השני, "ירושלים הקדושה", ומשקל המטבע היה מתאים למטבע שיש לתת למצוות מחצית השקל.

